

Sisäasiainministeriön päätös

S3- ja S6-luokan väestönsuojista.

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1975.

Sisäasiainministeriö on 22 päivänä toukokuuta 1959 annetun väestönsuojeluasetuksen (237/59) 14 §:n, sellaisena kuin se on 24 päivänä toukokuuta 1963 annetussa asetuksessa (261/63), ja 31 §:n nojalla päättänyt:

1 §.

Sijoittaminen.

1. Väestönsuoja on sijoitettava suojautumisen kannalta tarkoituksenmukaiseen paikkaan. Pääsyn suojaan tulee olla nopea ja helppo ja ulospääsyn sieltä mahdollisimman turvattu siinäkin tapauksessa, että olisi syntynyt rakennus-sortumia.

2. Suojan sijoittamista suunniteltaessa tulee maaperän ja ympäröivän maaston antama lisäsuojaus käyttää mahdollisimman tarkoin hyväksi.

3. Väestönsuojaa tai sen kulkuteitä ei saa sijoittaa sellaisten tilojen, laitosten tai laitteiden läheisyyteen, joista saattaa olla vaaraa väestönsuojalle tai suojautuville henkilöille.

2 §.

Väestönsuojaan kuljettava matka.

Väestönsuojeluasetuksen (237/59) 7 ja 8 §:ssä tarkoitettuun väestönsuojaan kuljettava matka saa olla enintään 250 metriä. Rakennusluvan myöntävä viranomais voi kuitenkin, väestönsuojelulautakunnan lausunnon hankittuaan, sallia matkan pidentämisen enintään 400 metriin, jos siihen on erityistä syytä.

3 §.

Väestönsuojan suunnittelu.

Väestönsuojan suunnittelussa ja rakentamisessa on erityisesti otettava huomioon suojan käyttötarkoituksen ja käyttöolosuhteiden asettamat vaatimukset. Suojan ja sen laitteiden rakenne, toiminta ja käyttö on suunniteltava niin, että suoja on mahdollisimman toimintavarma ja helppokäyttöinen suojautumisolosuhteissa.

4 §.

Väestönsuojan tilat.

1. Väestönsuojan tilat on jaettava suojan toimintavarmuuden edellyttämällä tavalla osastoihin. Yksi osasto saa olla tarkoitettu enintään 1 500 henkilöä varten. Suojatila on jaettava suojahuoneisiin, joista kukin saa olla tarkoitettu enintään 250 henkilöä varten.

2. Suojatilan lisäksi väestönsuojassa tulee olla tarpeelliset sulkuhuone- ja puhdistustilat, painesulut, käymälät sekä konehuoneet ja valvomotilat. Väestönsuojaan voi kuulua muitakin tiloja. Sisääntulo- ja ulospääsytiät sekä muut niihin verrattavat tilat ovat väestönsuojaan liittyviä tiloja.

5 §.

Kulkutiet.

1. Sisääntuloteitä tehtäessä on otettava huomioon suojautuvien henkilöiden lukumäärä sekä todennäköiset saapumissuunnat. Sisääntulotien leveyden tulee olla tien käyttäjämäärään nähden riittävän suuri.

2. Väestönsuojasta on oltava vähintään kaksi ulospääsytiä. Ulospääsyteistä ainakin yksi tai, jos suoja on tarkoitettu useampaa kuin 750 henkilöä varten, ainakin kaksi on johdettava rakennussortuman ulkopuolelle.

3. Ulospääsyteitä ovat sisääntulotiet ja varauloskäytävät. Rakennussortumaa määritettäessä noudatetaan, mitä S1-luokan väestönsuojista annetun sisäasiainministeriön päätöksen (561/71) 6 §:ssä on määrätty.

6 §.

Suojaovet ja -luukut.

1. Jokaiseen väestönsuojan ulkopuolelta väestönsuojaan johtavaan kulkuaukkoon samoin

kuin kumpaankin peräkkäiseen painesulun kautta väestönsuojaan johtavaan kulkuaukkoon on asennettava S3-luokan väestönsuojassa suojaovi SO-3 tai suojaluukku SL-3. S6-luokan väestönsuojassa on vastaavasti asennettava suojaovi SO-6 tai suojaluukku SL-6.

2. Jokaiseen sulkuhuoneesta, puhdistustilasta tai muusta vastaavasta tilasta, johon edellä 1 kohdassa tarkoitettu kulkuaukko johtaa, väestönsuojan muihin tiloihin johtavaan kulkuaukkoon on asennettava suojaovi VO-1 tai suojaluukku VL-1.

7 §.

Väestönsuojan tekeminen kallioon.

1. Kallioon rakennettava väestönsuoja on suunniteltava niin, että kallion suojauskyky tulee käytetyksi mahdollisimman tarkoin hyväksi.

2. Väestönsuoja on sijoitettava niin, että sitä ympäröivän kallion paksuudet ovat mahdollisimman suuria. Suojan kohdalla on kallion paksuuden hyvälaatuisessa kalliossa oltava ainakin yhtä suuri kuin puolet luolan leveydestä lisättynä 3 metrillä, kuitenkin vähintään 6 metriä.

3. Suojan kalliokatto on louhinnan jälkeen lujitettava.

8 §.

Väestönsuojan rakenteet.

1. Väestönsuojan ympärysrakenteilla tarkoitetaan suojaan kuuluvia tiloja rajoittavia, painekuormituksia vastaanottavia ympärysseiniä, kattoja ja lattiaa.

2. Teräsbetonisen S3-luokan väestönsuojan katto ja ympärysseinät on tehtävä teräsbetonista vähintään 90 cm paksuisiksi. Milloin ne kuitenkin ovat maaperän tai muiden rakenteiden riittävästi suojaamia, paksuutta saadaan vastaavasti vähentää, ei kuitenkaan pienemmäksi kuin 50 cm. Lattian paksuuden muilta kuin kalliota vasten olevilta kohdilta tulee olla vähintään 25 cm. Kalliosuojaksi tehtävän S3-luokan väestönsuojan kalliotunnelissa oleva ympäryseinä on tehtävä teräsbetonista vähintään 90 cm paksuiseksi.

3. S6-luokan väestönsuojan kalliotunnelissa oleva ympäryseinä on tehtävä teräsbetonista vähintään 120 cm paksuiseksi.

4. Teräsbetonisen S3-luokan väestönsuojan katto ja ympärysseinät sekä lattia niiltä osin, kuin se ei ole kalliota tai maata vasten, on mitoitettava niin, että ne kestävät väestönsuo-

jeluasetuksen 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua paineaallostaa aiheutuvan kuormituksen, jonka suuruudeksi otaksutaan katossa ja lattiassa 300 kN/m^2 (3 kp/cm²) sekä ympärysseinissä 600 kN/m^2 (6 kp/cm²). Milloin ympäryseinä kuitenkin on maaperän tai muiden rakenteiden riittävästi suojaama, otaksuttua kuormitusta saadaan vastaavasti vähentää, ei kuitenkaan pienemmäksi kuin 200 kN/m^2 (2 kp/cm²). Kalliosuojaksi tehtävän S3-luokan väestönsuojan kalliotunnelissa olevaan ympärysseinään kohdistuvan kuormituksen suuruudeksi otaksutaan vastaavasti 800 kN/m^2 (8 kp/cm²).

5. S6-luokan väestönsuojan kalliotunnelissa oleva ympäryseinä on mitoitettava niin, että se kestää väestönsuojeluasetuksen 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua paineaallostaa aiheutuvan kuormituksen, jonka suuruudeksi otaksutaan $1\,800 \text{ kN/m}^2$ (18 kp/cm²).

6. Sulkuhuonetta, puhdistustilaa tai muuta vastaavaa tilaa väestönsuojan muista tiloista erottavat rakenteet on mitoitettava niin, että ne kestävät suojaan päin vaikuttavan kuormituksen, jonka suuruudeksi otaksutaan 100 kN/m^2 (1 kp/cm²).

7. Väestönsuojan rakenteiden mitoituksessa on otettava huomioon maaperän tärähdyksestä aiheutuvat kuormitukset. Lisäksi on otettava huomioon muut suojan rakenteisiin vaikuttavat kuormitukset.

9 §.

Suojaus sirpaleilta ja osumilta.

1. Väestönsuojan ympärysrakenteisiin sijoitettavat ovet, luukut, venttiilit ja muut laitteet on suojattava sirpaleilta.

2. Kalliosuojaksi tehtävän väestönsuojan ympärysrakenteet on sijoitettava niin, että ne ovat suojassa pommien osumilta.

10 §.

Väestönsuojan ilmanvaihto.

1. Väestönsuoja on varustettava tarkoitukseenmukaisella ilmanvaihtojärjestelmällä, joka tekee mahdolliseksi riittävän pitkäaikaisen oleskelun suojassa. Väestönsuojaan otettava ilma on tarvittaessa voitava tehokkaasti suodattaa. Ilmämäärän kutakin suojautuvaa henkilöä kohti on oltava vähintään $1,67 \times 10^{-3} \text{ m}^3/\text{s}$ (6 m³/h). Suodatuksen aikana ilmamäärä saa olla pienempi, kuitenkin vähintään $0,56 \times 10^{-3} \text{ m}^3/\text{s}$ (2 m³/h) henkilöä kohti.

2. Väestönsuojan ilmanvaihtojärjestelmän toiminnan on oltava riippumaton sähkön saannista suojan ulkopuolelta.

3. Väestönsuojassa on voitava ilmanvaihtojärjestelmän avulla ylläpitää ylipainetta silloin, kun ilman saanti suojan ulkopuolelta on mahdollista.

4. Väestönsuojan ympärysrakenteiden läpi johtavat ilmankulkutiet on varustettava paineventtiileillä tai muutoin suojattava niin, että suojaus vastaa väestönsuojan suojausastetta. Ilmankulkutiet on voitava tarpeellisilta osin tiiviisti sulkea.

5. Milloin jäähdyttävien pintojen määrä väestönsuojassa ei ole riittävän suuri, kalliosuojaksi tehtävä suoja on varustettava tarpeellisilla jäähdytyslaitteilla.

6. Milloin erityiset syyt sitä vaativat, ilmanvaihtojärjestelmä on varustettava hapen lisäyslaitteilla ja hiilidioksidin poistolaitteilla.

11 §.

Veden saanti ja viemärointi.

1. Väestönsuojaan on saatava vettä yleisestä vesijohtoverkosta. Juoma- ja puhdistusveden säilytystä varten on suojassa oltava riittävästi säiliötilaa.

2. Väestönsuoja on viemäroitävä yleiseen viemäriverkkoon tai kokoojakaivoon.

3. Jos väestönsuojan lattia on pohjaveden pinnan alapuolella, suoja on varustettava vedenpoistolaitteilla.

12 §.

Sähkö- ja telelaitteet.

1. Väestönsuoja on liitettävä paikalliseen sähköjakeluverkkoon. Milloin väestönsuojan toiminnan turvaaminen sitä vaatii, väestönsuoja on varustettava varavoimalaitteilla.

2. Väestönsuojassa on oltava riittävä valaistus sekä suojan tärkeimmissä tiloissa ulkopuolisesta sähkön saannista ja kohdassa 1 tarkoitetuista varavoimalaitteista riippumaton varavalistus.

3. Väestönsuojassa on oltava tarpeelliset johdotukset ja muut varusteet välttämättömiä telelaitteita varten.

13 §.

Asennustyöt.

1. Suojautumisen kannalta välttämättömät laitteet ja varusteet on asennettava niin, että

ne toimintakuntonsa säilyttäen kestävät maaperän tärähdyksestä aiheutuvat kuormitukset.

2. Putkien, kaapeleiden ja johtojen viennit suojan ympärysrakenteiden läpi on tehtävä niin, ettei suojan suojauskyky heikkene.

14 §.

Sähkömagneettinen suojaus.

Milloin suojautumisen kannalta välttämättömiä laitteiden toiminnan turvaaminen sitä vaatii, nämä laitteet on suojattava sähkömagneettiselta pulssilta.

15 §.

Käytön valvonta.

Väestönsuojassa on oltava sen laitteiden toiminnan valvontaa ja ohjausta varten tarvittavat valvontalaitteet sekä kaaviot ja ohjeet.

16 §.

Rauhanajan käyttö.

Väestönsuojan suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota suojan rauhanajan käytön edellytyksiin. Rauhanajan käyttö ei kuitenkaan saa aiheuttaa haittaa suojan käytölle väestönsuojana.

17 §.

Eräät laitteet ja varusteet.

1. Seuraavat väestönsuojan laitteet ja varusteet on tehtävä sisäasiainministeriön antamien erityismääräysten mukaisesti:

- suojaovi VO-1, SO-3 ja SO-6
- suojaaluukku VL-1, SL-3 ja SL-6
- paineventtiili
- kaasutiivis sulkulaite
- esisuodatin
- ilmanvaihtolaitteisto
- erityissuodatinlaitteisto
- tuloilmaventtiili
- polttomoottorikäyttöinen poistoilmapiuhallin
- ylipaineventtiili
- ylipainemittari
- hiilidioksidin poistolaitteessa käytettävä kalkki
- irallinen varavesisäiliö
- polttomoottorikäyttöinen pumppu
- paineaallon vaimennuslaite viemäriässä
- läpivientikappale
- kuivakäymälän kaluste

- tärähdyksen vaimennin
- varavalaistuslaitteet.

2. Sisäasiainministeriö voi antaa määräyksiä muistakin väestönsuojan laitteista ja varusteista.

18 §.

Teknilliset määräykset.

Sen lisäksi, mitä tässä päätöksessä on sanottu, on noudatettava sisäasiainministeriön S3- ja S6-luokan väestönsuojista erikseen antamia teknillisiä määräyksiä.

19 §.

Väestönsuojan tarkastus ja hoito.

1. Tarkastavalle viranomaiselle on viimeistään loppukatselmuksen yhteydessä esitettävä luotettava selvitys siitä, että väestönsuoja laitteineen ja varusteineen toimii siten, kuin tässä päätöksessä ja 18 §:ssä tarkoitetuissa teknillisissä määräyksissä on määrätty.

2. Väestönsuojan omistajan on huolehdittava suojan sekä sen laitteiden ja varusteiden jatkuvan käyttökunnon säilymisestä samoin kuin siitä, että suoja viipymättä voidaan kunnostaa väestönsuojana käytettäväksi.

3. Väestönsuojeluviranomaisten on tarkastettava valmiit väestönsuojat määräajoin sekä annettava tarvittaessa suojien kunnostamista ja hoitoa koskevia määräyksiä ja ohjeita.

20 §.

Väestönsuojien luettelointi.

1. Rakennuslupaa haettaessa on rakennuslupan myöntävälle viranomaiselle jätettävä edelleen väestönsuojelulautakunnalle toimitettavaksi tiedot väestönsuojan koosta ja sijainnista.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1975.

Sisäasiainministeri Paavo Tiilikainen

2. Viimeistään loppukatselmuksen yhteydessä on toimitettava tarkastavalle viranomaiselle edelleen väestönsuojelulautakunnalle luettelointia varten toimitettavaksi tarpeelliset piirustukset ja muut selvitykset.

21 §.

Erinäiset suojatilat.

1. Milloin väestönsuojeluelimiä varten rakennettava johtopaikka tai muu vastaava toiminnallinen suoja, viestikeskusten ja -yhteyksien varmentamiseksi rakennettava tai muu siihen verrattava, pääasiallisesti laitteiden suojaamiseen tarkoitettu suojatila tehdään lujuudeltaan S3- tai S6-luokan väestönsuojaa vastaavaksi, sen rakentamisessa on noudatettava tämän päätöksen määräyksiä niiltä osin, kuin se suojatilan käyttötarkoitus huomioon ottaen on mahdollista.

2. Sairaaloiden ja hoitolaitosten väestönsuojat sekä muut vastaavat suojatilat on tehtävä ottaen huomioon niiden käyttötarkoituksen asettamat erityiset vaatimukset.

22 §.

Helpotusten myöntäminen.

Sisäasiainministeriö voi erityisistä syistä myöntää helpotuksia tämän päätöksen määräyksistä. Helpotuksen saamista koskeva hakemus on riittävästi yksilöitynä ja perusteltuna jätettävä asianomaiselle rakennustarkastusviranomaiselle, joka lähettää hakemuksen lausuntonsa ohella sisäasiainministeriölle.

23 §.

Voimaantulo.

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1976.

Ylitarkastaja Tuukka Tarkka